

амортизації основних засобів. Таким чином, через зазначені вище причини склалася ситуація, коли суми амортизаційних вирахувань є мізерними, а амортизація перестала виконувати одну із головних своїх функцій — функцію відтворення.

Отже, для відновлення відтворювальної функції амортизаційних вирахувань доцільно для нарахування амортизації визначати реальну залишкову вартість основних засобів. Здійснювати це необхідно шляхом переоцінки, тобто доведення залишкової вартості до рівня справедливої. Адже достовірна оцінка є запорукою нарахування реальних сум амортизаційних вирахувань, що мають у свою чергу, забезпечити просте відтворення основних засобів. Також необхідно мобілізувати кошти на відтворення основних засобів шляхом створення амортизаційного фонду. Так, після одержання від покупців чи замовників коштів за реалізовану продукцію, товари чи надані послуги потрібно суму амортизаційних вирахувань включити до амортизаційного фонду, призначеного для капіталовкладень.

У цілому формувати ефективну амортизаційну політику, спрямовану на сприяння процесу відтворення основних засобів, необхідно на двох рівнях: на рівні держави й на рівні конкретних підприємств. Тому з метою повернення амортизації втраченої останніми роками відтворювальної функції, сільськогосподарським підприємствам доцільно скористатися поданими вище пропозиціями, а на державному рівні в межах правового регулювання процесу інвестування необхідне відповідне законодавче й методичне забезпечення.

АНАЛІЗ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

*Ілляшенко К.В., к.е.н., доцент,
Таврійський державний агротехнологічний університет*

Взаємозв'язок економічного аналізу та звітності бюджетних установ відбувається за рахунок руху інформаційних потоків підприємства. Так бухгалтерська звітність є формою збирання, узагальнення та підсумовування інформації, а економічний аналіз – процесом оцінки інформації.

До найбільш важливих показників діяльності бюджетних установ варто віднести:

- обсяг бюджетного фінансування;
- витрати за бюджетом;
- доходи від надання платних послуг;
- витрати, пов'язані з наданням платних послуг;
- прибуток (збиток) від надання платних послуг.

Кожен етап алгоритму дослідження фінансового стану бюджетної установи аналізується як самостійний блок, що вимагає більш глибокої деталізації та обробки. Результати, отримані на окремих етапах, можуть бути економічно значимі, як самі по собі, так і для використання у якості вихідних даних для подальшого аналізу.

Бюджетні установи, будучи розпорядниками засобів, не мають у своєму володінні грошових коштів, усі вони зосереджені на єдиних спеціальних рахунках. Доступ до цих рахунків бюджетні установи одержують тільки через використання особових рахунків, які вони відкривають у фінансових органах. Таким чином, замість рахунків обліку коштів у бюджетних установ є рахунки внутрішніх розрахунків з органами, що організують виконання бюджету. Бюджетні установи ведуть роздільний облік по кожному з основних джерел фінансування, під якими маються на увазі бюджетне фінансування, доходи від надання платних послуг, цільові та безоплатні надходження.

Аналіз діяльності бюджетної установи розпочинається з огляду її звітності.

Основною формою звітності кожної організації є баланс. Баланс бюджетної установи (ф.№1) – це звіт про стан засобів установи, що відображає її активи, капітал та зобов'язання у синтезованому вигляді на певну дату. Він не має за мету розкриття інформації про фінансовий стан установи, а розкриває забезпечення контролю та аналізу використання коштів загального та спеціального фондів [1, с.64]. Тому джерелом аналізу фінансового стану бюджетної установи є кошторис.

Кошторис – це фінансово-плановий акт, який визначає обсяг, цільовий напрямок і поквартальний розподіл асигнувань, що забезпечують функціонування бюджетних установ і організацій. Він є планом фінансування установ і витрат бюджетних коштів. Кошторис діє в плані фінансового року – з 1 січня по 31 грудня.

Кошториси підрозділяються на індивідуальні та зведені.

Індивідуальні кошториси, містять витрати та доходи тільки однієї установи та дозволяють урахувати всі особливості її призначення, характеру та масштабу діяльності. При складанні кошторису крім контрольних цифр бюджетна установа керується

нормативами витрат (розміри витрат на розрахункову одиницю установлені компетентними органами).

Кошторис бюджетної установи складається й підписується керівником і головним бухгалтером, і направляється у вищестоящу організацію, де включається у якості складової частини до зведеного кошторису цієї організації. У свою чергу зведені кошториси включаються складовою частиною у видаткову частину відповідного бюджету. Щомісяця, щокварталу, після закінчення року, бюджетні установи формують Звіти про виконання кошторису (ф.№2). Необхідно також виділити, що із всіх складових витрат кошторису, головною є стаття оплати праці [2, с.52].

Бюджетні установи, як правило, не мають доходів, а мають лише відповідні витрати, які фінансуються за рахунок бюджету та позабюджетних фондів органів державної влади або місцевого самоврядування. Але бувають ситуації, коли бюджетна установа має значні доходи.

Сутність кошторисно-бюджетного фінансування полягає в тому, що державні й муніципальні установи невиробничої сфери, що не мають своїх доходів, всі свої витрати діяльності покривають за рахунок бюджету на основі фінансових планів – кошторисів витрат. Обсяг необхідних витрат відповідно до кошторисів закріплюється в бюджетах усіх рівнів.

Кошторисно-бюджетне фінансування – це безповоротна та безоплатна видача коштів на основі загальних принципів фінансування. Однак йому властиві і спеціальні принципи, такі як видача коштів на забезпечення діяльності установ і організацій з бюджету, що відповідає їхній підпорядкованості; видача коштів відповідно до програм і планів економічного та соціального розвитку на кожний бюджетний рік і в міру їхнього виконання; планування та фінансування на основі економічних нормативів, науково обґрунтованих із застосуванням технічних норм або на конкурсній основі з вибором пріоритетних напрямків і контрактного виконання при дотриманні режиму економії.

Аналіз фінансових результатів бюджетної установи здійснюється на підставі Звіту про результати фінансової діяльності (ф.№9), у якому відображаються результати за звітний рік. У звіті відображаються операції, проведені за доходами або видатками бюджетної установи, або операції, наслідками яких є збільшення або зменшення доходів або видатків бюджетної установи.

На підставі проведеного дослідження можна стверджувати, що

найбільш інформативним для аналізу діяльності бюджетних установ є кошторис та звіти по його виконанню. Однак це не зменшує інформаційної цінності інших форм звітності, аналіз яких дозволить більш детально дослідити стан організації.

Література.

1. Ткаченко І.Т. Звітність бюджетних організацій: Навч. Посібник / І. Т. Ткаченко / К.: КНЕУ, 2006. – 216 с.
2. Гуцалюк Л. Про аналіз кошторису бюджетної установи / Л. Гуцалюк // Фінансовий контроль. – 2009. – №6. – С.51-53.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Калашикова Т.В., к.е.н., докторант,
ХНАУ ім. В.В. Докучаєва*

Сільське господарство — практично єдина галузь, яка не постраждала внаслідок фінансово-економічної кризи. Протягом останніх п'яти років сільськогосподарське виробництво приносить прибуток, величина якого збільшилася з 6,85 млрд. грн. у 2007 р. до 17,09 млрд. грн. у 2010 р., а частка збиткових господарств становила відповідно 28 % та 30,7 %. За попередніми оцінками органів державної статистики, у 2011 р. галузь закінчила рік з прибутком у розмірі 14,7 млрд. грн., а питома вага збиткових підприємств скоротилася до 14,9 %. Ефективна діяльність сільськогосподарських підприємств визначається надзвичайно широким колом чинників, одним з яких є державна підтримка, від обсягів, об'єктів та механізму застосування якої у значній мірі залежать показники та фінансові результати діяльності агроформувань.

Нами було систематизовано дані щодо державної підтримки та ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні та Харківській області у 2009-2010 рр. (таблиця). Згідно з наведеними в таблиці даними, спостерігається нарощування обсягів державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників, а його темпи по країні (60 %) значно випереджають показники по Харківській області (40 %). При цьому лівова частка коштів підтримки формується за рахунок спеціальних режимів оподаткування ПДВ, тоді як питома вага бюджетної підтримки скорочується. Зокрема, у Харківській області